

VILNIAUS AUTOMECHANIKOS IR VERSLO MOKYKLOS KRIZIŲ VALDYMO TVARKOS APRAŠAS

I. SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Krizių valdymo mokyklose tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) reglamentuoja krizių valdymą mokyklose, krizių valdymo mokykloje komandos sudarymą, jos funkcijas, darbo organizavimą bei institucijų bendradarbiavimą krizių valdymo mokyklose metu.

2. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

2.1. **Krizinė situacija** – situacija, kurią lydi didelis nerimas, įtampa, grėsmė, nesaugumas, pavojus, pasimetimas ir kt;

2.2. **Krizė mokykloje** – netikėtas ir/ar pavojingas įvykis, sutrikdantis įprastą mokyklos bendruomenės ar atskirų jos narių veiklą, emociškai sukrečiantis visą ar didesnę mokyklos bendruomenės dalį.

2.3. **Krizės valdymas mokykloje** – veiksmai, kuriuos atlieka mokyklos administracija, mokyklos krizių valdymo komanda ir Vaiko gerovės komisija (VGK) krizės mokykloje metu siekdama įveikti krizės sukeltas problemas ir teikti bendruomenei veiksmingą pagalbą. Krizių valdymas apima pagalbos organizavimą, Mokyklos bendruomenės (įskaitant tėvus) bei kitų institucijų informavimą, bendravimą su žiniasklaida, pasirūpinimą Mokyklos bendruomenės narių saugumu ir pan.

2.4. **Krizių valdymo komanda (Mokyklos komanda)** – Mokykloje nuolat veikianti krizių valdymą vykdanči komanda, kurią sudaro administracijos, švietimo pagalbos specialistų, mokytojų atstovai, turintys krizės valdymui būtinų gebėjimų;

2.5. **Krizės valdymo koordinatorius** – specialistas, kuris koordinuoja krizės valdymą ugdymo įstaigoje. Ugdymo įstaigos koordinatoriumi gali būti skiriamas asmuo, turintis tinkamą kvalifikaciją krizinei situacijai vertinti, įvertinti ir koordinuoti.

2.6. **Savižudybės grėsmė** – situacija, kai yra identifikuojamas asmuo, turintis ketinimų nusižudyti.

2.7. **Savižudybės krizės prevencija** – veiksmai, kuriuos atlieka Mokyklos administracija, psichologas, socialinis pedagogas, pasitelkdamas kitus narius ir kitų institucijų specialistus siekiant suteikti reikiamą pagalbą ir užkirsti kelią asmens savižudybei.

3. Krizių valdymas mokykloje organizuojamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija (Žin., 1995, Nr. 60-1501), Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, Švietimo ir mokslo ministro 2018m. kovo 8 d. įsakymu Nr. V-229 patvirtintomis Rekomendacijomis dėl krizių valdymo mokyklose ir šiuo Tvarkos aprašu.

II. SKYRIUS

KRIZIŲ VALDYMO MOKYKLOSE ORGANIZAVIMAS

4. Krizių valdymą mokykloje organizuoja ir vykdo nuolat veikianti krizių valdymo komanda (toliau – Mokyklos komanda).

5. Mokyklos komandos paskirtis – įvykus krizei mokykloje (toliau – Krizė) atkurti įprastą mokyklos bendruomenės veiklą, užtikrinti Krizės paveiktiems mokyklos bendruomenės nariams reikiamos pagalbos teikimą ir informuoti apie įvykį.

6. Mokyklos komandą (ne mažiau kaip 5 nariai) sudaro: mokyklos direktorius, direktoriaus pavaduotojas ugdymui, direktoriaus pavaduotojas infrastruktūrai, mokytojai, pagalbos mokiniui specialistai (socialinis pedagogas, psichologas), turintys krizės valdymui būtinų gebėjimų, tai yra komunikacijos, bendradarbiavimo, komandinio darbo, konfliktų sprendimo įgūdžių. Mokyklos komanda bendradarbiauja ir veikia su Mokyklos VGK (vaiko gerovės komisija). Mokyklos komandos sudėtį tvirtina mokyklos vadovas.

7. VGK ir Mokyklos komanda nustato komandos darbo organizavimo tvarką, pasiskirsto funkcijomis, parengia preliminarų krizės valdymo Mokyklos planą ir kt.

8. Mokyklos komandai vadovauja koordinatorius – mokyklos direktorius.

9. Mokyklos komandos nariai turi įgyti krizės valdymo mokykloje kompetencijų ir nuolat tobulinti kvalifikaciją šioje srityje.

10. Mokyklos komandos koordinatorius užtikrina, kad Mokyklos komandos nariams dalyvaujant krizės valdymo veikloje būtų paskirti asmenys jų tiesioginiam darbui dirbti.

11. Įvykus Krizei, Mokyklos komandos koordinatorius organizuoja Mokyklos komandos posėdį Mokyklos komandos funkcijoms Krizės metu aptarti.

12. Mokyklos komandos funkcijos Krizės metu:

12.1. Krizei įvykus:

12.1.1. nedelsiant įvertinti Krizės aplinkybes, nustatyti krizės faktus, krizės padarinių laipsnį ir informuoti mokyklos steigėją;

12.1.2. parengti krizės valdymo mokykloje planą (1 priedas);

12.1.3. numatyti pagalbos teikimo vietas ir formas;

12.1.4. prieš prasidedant pamokoms, sukviesti mokytojų pasitarimą, kurio metu instruktuoti mokytojus apie tai, kaip reikėtų pateikti informaciją mokiniams;

12.1.5. pateikti rekomendacijas, kaip padėti mokiniams reikšti emocijas ir reaguoti į įvyki;

12.1.6. suteikti informaciją Mokyklos bendruomenei apie tai, kur ir kaip bus teikiama pagalba;

12.1.7. suteikti neatidėliotiną psichologinę, socialinę, socialinę-pedagoginę pagalbą tiems, kuriems jos labiausiai reikia;

12.1.8. iškilus būtinybei, kreiptis pagalbos į teritorinės policijos įstaigą, medicinos įstaigas, Vaiko teisių apsaugos tarnybą ir kitas institucijas;

12.1.9. pirmosios dienos pabaigoje aptarti pagrindinius dienos įvykius, numatyti svarbiausius kitos dienos veiksmus.

12.2. Kitą dieną:

12.2.1. stebėti situaciją, esant reikalui koreguoti krizės valdymo veiksmų planą;

12.2.2. organizuoti tolesnį pagalbos teikimą Mokyklos/skyriaus bendruomenės nariams;

12.2.3. vykdyti šviečiamąją veiklą, slopinti gandus;

12.2.4. aptarti tėvų informavimą ir prevencinio švietimo klausimus;

12.2.5. dienos pabaigoje aptarti pagrindinius įvykius, numatyti tolesnius veiksmus.

12.3. Vėlesnėmis pirmosios savaitės dienomis:

12.3.1. organizuoti trumpus esamos situacijos aptarimus;

12.3.2. tęsti numatytą pagalbos priemonių įgyvendinimą.

13. Rengiant pranešimus Mokyklos bendruomenei pateikiami tik patvirtinti faktai ir informuojama apie priimtus sprendimus prevencijai ir intervencijai.

14. Pranešimai, interviu ir komentarai apie krizinę situaciją Mokykloje teikiami žiniasklaidai tik suderinus su Švietimo, mokslo ir sporto ministerija ir Vilniaus miesto savivaldybės administracija.

15. Mokykloje krizės metu pagalbą teikia: psichologė, socialiniai pedagogai, gimnazijos skyriaus vedėja, bendrabučio auklėtojos:

15.1. užtikrina individualaus ir grupinio konsultavimo galimybę;

15.2. numato vieta psichologinės pagalbos teikimui ir teikia psichologinę pagalbą;

15.3. konsultuoja visus Mokyklos bendruomenės narius, kuriems reikalinga pagalba;

15.4. teikia informaciją mokiniams ir jų tėvams, neleidžia skliti gandams;

15.5. padeda kitiems specialistams, dalyvauja pokalbiuose;

15.6. koordinuoja grupių vadovų ir mokytojų veiksmus;

16. Krizės valdymo laikotarpiu itin svarbus grupių vadovų ir mokytojų vaidmuo. Jie:

16.1. rengia pokalbius grupėse;
16.2. neleidžia sklisti gandams;
16.3. atsako į mokinių klausimus;
16.4. sudaro galimybę mokiniams laisvai reikšti emocijas;
16.5. identifikuoja mokinius, kuriems reikia pagalbos;
16.6. palaiko ryšius su tėvais (informuoja tėvus apie įvykį, teikia informaciją apie pagalbos galimybes per elektroninį dienyną, SMS žinutes, elektroninį pašta, skambučius tėvams ir pan.).

17. Komandai nusprendus, kad situacija normalizavosi, krizės valdymo mokykloje veiksmai sustabdomi. Ruošiama ataskaita (2 priedas).

18. Mokyklos komanda įgyvendinusi krizės valdymo plane numatytus veiksmus, įvertina krizės valdymo Mokykloje veiksmų sėkmingumą ir teikia rekomendacijas dėl jų efektyvumo gerinimo.

19. Mokyklos komandos koordinatorius informuoja Mokyklos steigėją apie krizės įveikimą ir rezultatus.

20. Mokyklos komanda baigus aktyvius veiksmus, 1-2 mėnesius tęsia rizikos grupės asmenų stebėjimą ir vertina situaciją bendruomenėje.

21. Krizės paveikti aukos (-ų) artimieji informuojami apie psichologinės pagalbos galimybes, motyvuojami ir nukreipiami pagalbai.

22. VGK kartu su Mokyklos komanda numato krizių prevencijos renginių organizavimą Mokyklos bendruomenėje.

III. SKYRIUS

SAVIŽUDYBĖS KRIZĖS PREVENCIJA

23. Bet kuris Mokyklos darbuotojas, sužinojęs apie mokinio ar kito bendruomenės nario ketinimą nusižudyti ar mintis apie savižudybę, turi informuoti ugdymo įstaigos psichologą arba jo nesant mokyklos socialinį pedagogą ir Mokyklos komandos vadovą.

24. Mokyklos komandos vadovas įvertina situaciją ir organizuoja tolesnę pagalbą, veiksmus suderindamas su VGK pirmininku. Kai mokinys ketina nusižudyti, nedelsiant informuojami jo tėvai/globėjai ir tolesnis pagalbos teikimas derinamas su jais, o prireikus su Savivaldybės administracijos Vaiko teisių apsaugos skyriumi vaiko saugumui užtikrinti. Apie pagalbos teikimą kiekvienu savižudybės grėsmės atveju yra pildomas pagalbos teikimo vaikui esant savižudybės krizės grėsmei eigos lapas (3 priedas).

25. Tęstinę pagalbą esant savižudybės krizei teikia psichikos sveikatos specialistai.

26. Apie kitų Mokyklos bendruomenės narių informavimą po mokinio savižudybės krizės ir jų įtraukimą į pagalbos procesą sprendžia Mokyklos krizių komanda kartu su mokiniu ir jo tėvais/globėjais.

27. Nepilnamečio mokinio tėvams (globėjams, rūpintojams) atsisakius pagalbos mokiniui, esančiam savižudybės krizėje, Mokyklos krizių komanda apie tokį atvejį informuoja Savivaldybės administracijos Vaiko teisių apsaugos skyrių.

IV. SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

28. Visą pagalbą krizinėje situacijoje Mokykloje teikę specialistai turi laikytis konfidencialumo, gauti ir teikti informaciją tiek, kiek būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas ir nepažeidžiant vaiko teisių ir teisėtų interesų.

Mokyklos kriziųvaldymo tvarkos aprašo
1 priedas

(Krizės valdymo veiksmų plano formos pavyzdys)

KRIZĖS VALDYMO VEIKSMŲ PLANAS

(Mokyklos pavadinimas)

(data)

1. Mokyklos bendruomenės narys, gavęs informaciją apie krizę mokykloje, nedelsdamas informuoja Mokyklos komandos vadovą:

.....
(vardas, pavardė, kontaktinis telefono nr.).

Jam nesant, jo įgaliotą atstovą.....

(vardas, pavardė, kontaktinis telefono nr.).

2. Mokyklos komandos vadovas susisieikia su nukentėjusiojo asmens artimaisiais ir (ar) policija patikslina krizės faktus (kas, kur ir kada įvyko) ir informaciją, kuri galėtų būti pateikta Mokyklos bendruomenei.

3. Mokyklos komandos vadovas nedelsdamas sušaukia Mokyklos komandos ir VGK posėdį.

Mokyklos komandos narių vardai, pavardės, telefono nr., funkcijos krizės valdymo metu:

1.
2.
3.
4.
5.

4. Mokyklos komandos vadovas informuoja apie krizę Mokykloje mokyklos steigėją:

Įstaigos pavadinimas.....

Kontaktinis asmeniuo

(vardas, pavardė, telefono nr., el. paštas)

5. Mokyklos komandakartu su Vaiko Gerovės Komisija posėdžio metu aptaria šiuos klausimus (priklausomai nuo konkrečios krizės situacijos posėdžio darbotvarkė gali būti papildyta įtraukiant kitus aktualius klausimus arba sutrumpinta, jei kai kurie klausimai neaktualūs konkrečios krizės situacijoje):

5.1. Įvertina krizės paveiktų asmenų grupes (kurie Mokyklos bendruomenės nariai gali būti labiausiai paveikti);

Labiausiai krizės paveiktos asmenų grupės:

.....

.....

5.2. Įvertina turimus psichologinės pagalbos Mokykloje resursus, jei jų nepakanka, kreipiamasi į psichologinės pagalbos teikėją (-us) ir informuoja Mokyklos steigėją.

Psichologinės pagalbos teikėjo (-ų) vardas, pavardė, telefono nr., el. paštas:

.....

5.3. Sutaria, kokia informacija apie krizę ir jos valdymo veiksmus bus pateikiama atskiroms Mokyklos bendruomenės grupėms (mokiniam, tėvams (globėjams, rūpintojams), mokyklos darbuotojams, žiniasklaidai). Taip pat sutaria, kas, kada ir kokia forma pateiks parengtą informacinį tekstą:

.....

.....

5.4. Esant būtinybei sprendžia apie papildomų civilinės saugos ir (ar) greitosios medicinos pagalbos priemonių reikalingumą (policijos ir (ar) priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos, greitosios medicinos pagalbos iškvietimą (bendrosios pagalbos telefonu 112):

.....

.....

5.5. Svarsto būtinybę informuoti apie krizę kitas įstaigas ar institucijas (pvz., Vaiko teisių apsaugos skyrių, kitas mokyklas, kurias gali paveikti krizė ar kt.) ir bendradarbiauti su jomis organizuojant ar vykdant krizės valdymo veiksmus:

.....

.....

5.6. Mirties atveju aptaria dalyvavimą laidotuvėse (visi mokyklos bendruomenės nariai turi būti informuoti apie laidotuvių laiką ir vietą; laidotuvėse dalyvauja tik norintys mokyklos bendruomenės nariai):

.....

.....

5.7. Atsižvelgus į konkrečios krizės aplinkybes ir remiantis posėdžio metu priimtais sprendimais kartu su VGK, rekomenduotinai konsultuojantis su Mokyklos steigėju ir psichologinės pagalbos teikėju (-ais), tikslina preliminarų krizės valdymo veiksmų planą;

5.8. Numato kito Mokyklos komandos posėdžio vietą ir laiką:

6. Apie krizę informuojama Mokyklos bendruomenė.

7. Labiausiai nukentėjusiems asmenims teikiama psichologinė ir (ar) kita pagalba.

8. Pasirūpinama, kad visiems Mokyklos bendruomenės nariams būtų prieinama informacija apie psichologinės pagalbos galimybes.

9. Mokinio ar kito bendruomenės nario mirties atveju pasirūpinama, kad jo vardas, pavardė būtų pašalinami iš žurnalų, sąrašų, kompiuterių, pasirūpinama mirusiojo daiktais.

10. Mokyklos komanda reguliariai aptaria krizės valdymo veiksmų eigą, veiksmingumą, prireikus keičia, koreguoja krizės valdymo veiksmų planą.

(ataskaitos formos pavyzdys)

KRIZĖS VALDYMO MOKYKLOJE ATASKAITA

(Mokyklos pavadinimas)

Traumuojantis įvykis (data, įvykio pobūdis).....**Informacijos apie įvykį šaltinis** (kas informavo apie įvykį?).....**Kada ir kokias įstaigas Mokykla informavo apie įvykį****Pagalbos teikėjai**

Aktyvios pagalbos teikimo pradžia:

Aktyvios pagalbos teikimo pabaiga:

Pagalbos priemonės/veiksmai bendruomenei:	Aprašymas
Informacijos apie įvykį tikslinimas, pranešimų rengimas ir platinimas, situacijos ugdymo įstaigoje įvertinimas, pirminis pagalbos gavėjų ir teikėjų nustatymas, nuolatinis situacijos stebėjimas, pagalbos priemonių tikslinimas	
Mokiniam (nurodyti pagalbos formą – individuali, grupinė, gavėjų skaičius)	
Tėvams (nurodyti pagalbos formą – individuali, grupinė, gavėjų skaičius)	
Ugdymo įstaigos kolektyvui (nurodyti pagalbos formą – individuali, grupinė, gavėjų skaičius)	
Sunkumai teikiant pagalbą	

Rekomendacijos dėl galimų prevencijos priemonių įgyvendinimo siekiant spręsti pastebėtas rizikas pagalbos teikimo metu:.....

Vilniaus automechanikos ir verslo mokyklos
Krizių valdymo komandos koordinatorius

Vaiko gerovės komisijos pirmininkas

Mokyklos krizių valdymo tvarkos aprašo
3 priedas

(savižudybės krizės grėsmei eigos lapoformos pavyzdys)

**PAGALBOS TEIKIMO VAIKUI ESANT SAVIŽUDYBĖS KRIZĖS GRĖSMEI EIGOS
LAPAS**

(Mokyklos pavadinimas)

Įvykio pobūdis/aprašymas.....

.....

.....

.....

.....

Kas informavo?.....

.....

Kada?.....

.....

Data, laikas	Specialistas	Veiksmai
